

Lean-metoden: Slik kutter du tidstyvene på jobb

Rektor Tom K. Gilje ved Bærland skole har fått alle ansatte med seg på lean, en tenkemåte som først ble brukt for å effektivisere bilindustrien.

Helene Andreassen

[Publisert: 11. september 2013 09:37](#) [Oppdatert: 11. september 2013 11:31](#)

LEAN er en prosess-filosofi som har vunnet stor popularitet i Norge de siste to-tre årene. Hovedprinsippet med lean er å eliminere sløsing i en produksjonsprosess, og på den måten redusere produksjonstid, ressursinnsats og kostnader.

Ved Bærland skole på Ålgård var det rektor Tom Kenneth Gilje som først ble grepet av tankegangen. Gjennom et seminar ble de ansatte informert og inspirert, en arbeidsgruppe ble satt ned, og i april 2012 bestemte staben seg for at denne tankegangen skulle gjennomsyre skolehverdagen.

- Lean handler om en tenkemåte, en holdning og en kultur. Det er kort sagt sunn fornuft satt i system, sier Gilje. Ved hans skole har en vært gjennom en omfattende prosess og målt tilfredsheten med systemet hos de ansatte. Etter ett år gir de ansatte prosessen karakteren 8,5 av 10.

- For oss handler det for eksempel om hvordan bruker vi tiden vår, den viktigste kapitalen vi rår over. Hvordan bruker vi tiden i klasserommene? Hvordan kan en øke læringsutbyttet? Hvilke tidstyver finnes? Etter hvert som vi jobber oss inn i temaet, ser vi dem. De ansatte er villig til å gå inn i egen praksis, sier han.

Erfaringer blir dokumentert, og det etableres skriftlige standarder for beste praksis. Dette blir igjen evaluert.

- Tidligere har mye vært taus kunnskap, for eksempel en god oppstart av timen, en god avslutning av timen. Nå skriver vi ned og har et bevisst forhold til dette, sier Gilje.

Læringsutbytte og miljø

Bærland skole har to formål med sin lean-filosofi; øke læringsutbyttet og bedre arbeidsmiljøet. Elevene tas med i tankegangen helt fra 2. klasse.

- I tillegg til jakten på tidstyver, er konsentrasjon et tema, det å være forberedt. Vi snakker om spørsmål som: [Hvordan](#) er du i timen? Hvordan bruker du tiden? Har du orden i skolesekken, eller bruker du tid på å lete etter ting?

- Det må nok gå noen år før en kan se resultater av økt læringsutbytte, men driften er blitt mer effektiv, og de ansatte er fornøyde. Dette er vel anvendt tid, sier Gilje.

Fra Ford og Toyota

Historien bak Lean kan trekkes tilbake til Henry Ford. Allerede i 1922 beskrev han i sin bok "My Life and Work" [hvordan](#) amerikanske bønder jobbet unødvendig ineffektivt. Men det var den japanske bilprodusenten Toyota som utviklet filosofien som i dag har fått navnet "Lean Production."

Torsdag og fredag denne uken samles 300 representanter fra firma tilknyttet et lean-nettverk seg til konferanse på Sola airport [hotell](#).

- Her skal medlemmene bli inspirert i arbeidet og knytte [kontakter](#), sier Rolf Enoksen, gründeren bak Samarbeidsutvikling AS, et selskap som gjennom 25 år har arbeidet for å etablere forbedringsprosesser i ulike bedrifter. 55 bedrifter er tilknyttet deres lean-nettverk.

Felleskjøpet har spart 150 mill.

Felleskjøpet Rogaland Agder har praktisert lean siden 2006. Det har vært lønnsomt.

- Det dreier seg om å se forbedringer på sitt nivå, og få myndighet til å utføre dem. Effekten er formidabel. På konferansen skal bedriftsledere dele erfaringer, sier Enoksen. Han utfordrer ledere i helsevesenet:

- Potensialet for effektivisering i helsevesenet er enormt. Smartere og klokere arbeidsprosesser kan få ned ventetid og antall skader. Sverige og Danmark er

kommet langt med lean innen helsebedrifter. Her er det mye å lære, sier Rolf Enoksen.